

Številka: 0931-74/2016

Datum: 14. 12. 2016

MEMORANDUM ZA DOM STAREJŠIH OBČANOV V OBČINI HOČE-SLIVNICA

1. UVOD

Staranje je obdobje, ki se mu ne more izogniti prav nobeno živo bitje. Je del življenjskega ciklusa, na katerega se moramo pripraviti tako posamezniki kot tudi družba v celoti. V toku družbenega razvoja in sprememb, ki so pogojevale daljšo življenjsko dobo prebivalstva, pa je družbena strategija vse bolj usmerjena v zagotavljanje pogojev za čim bolj humano in kakovostno staranje. Eden od zelo pomembnih dejavnikov, ki vpliva na kakovostno staranje, je zagotovitev varstva v primernem bivalnem okolju.

V 16-ih letih obstoja Občine Hoče-Slivnica se je število občanov starejših od 65 let povečalo iz 1.277 na 2.136, torej za **67%**. Čeprav že številke govorijo same po sebi in čeprav je pravica do enake obravnave vseh državljanov določena že v Ustavi RS pa se na vas obračamo s pričakovanjem, da bo država pristopila k reševanju problematike, ki ni samo problem lokalne skupnosti temveč problema na ravni države.

Občina Hoče-Slivnica:

- razpolaga z zemljiščem na primerni lokaciji, ki je primerno za takojšnjo pozidavo;
- ima investitorje, ki so pripravljene na realizacijo projekta;
- ima potrebe in željo našim občanom in občanom regije zagotoviti kakovostno staranje v lokalnem okolju;
- ima rešitev, ki državo ne stane nič (prerazporeditev prostih kapacitet).

Pričakujemo, da država k navedenemu problemu pristopi takoj in sicer z objavo razpisa za podelitev koncesije za nadomestne kapacitete, saj lahko naveden problem rešimo zgolj v sodelovanju z državo.

Naše napore podpirajo predstavniki lokalne oblasti, nevladnih organizacij, javni socialno varstveni zavodi, kar so tudi izkazali s svojimi podpisi.

2. RAZLOGI ZA IZGRADNJO DOMA ZA STAREJŠE OBČANE V OBČINI HOČE-SLIVNICA

Ključni razlog, ki je privedel do priprave tega memoranduma je želja občanov po postavitvi doma za starejše občane v naši občini. Namreč izgradnja tovrstne infrastrukture v lokalnem okolju je tudi v skladu s strokovnimi usmeritvami, da je potrebno bivanje starejšim občanom zagotoviti čim bližje domu, kjer imajo med drugim svojo socialno mrežo.

Ker pa se zavedamo, da zgolj želja ne bo zadostovala, vam v nadaljevanju posredujemo ključne informacije, s katerimi upravičujemo našo željo oz. zahtevo.

✓ **Neenakomerna porazdelitev kapacitet po državi**

Kapacitete mest v domovih za starejše so v Republiki Sloveniji po občinah in upravnih enotah razdeljene zelo neenakomerno, saj imajo nekatere upravne enote nadpovprečno pokritje (Dravograd 325,50%, Logatec 223,51%, Metlika 214,87%), druge pa ne dosegajo niti osnovne pokritosti glede na usmeritve *Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020*¹. Med slednjimi je tudi **Upravna enota Maribor, ki ima za 12% manj kapacitet**, glede na usmeritve nacionalnega programa (5%) oz. pokritost le 4,45%. Zaradi navedenega prihaja v določenih delih do nezasedenosti kapacitet.

Pri kapacitetah in izvajanju storitev s področja zdravstvenega varstva v domovih za starejše je potrebno upoštevati, da vsi uporabniki storitev domov za starejše, niso tudi uporabniki storitev zdravstvene nege (ker je ne rabijo) in tudi ne storitev osnovnega zdravstvenega varstva, saj imajo zdravnike zunaj doma. Prav tako nekateri domovi za starejše nudijo storitve institucionalnega varstva v obstoječih kapacitetah tujcem (Lucija, Dravograd, Gornja Radgona, Radenci, Kuzma in drugi), ki niso zajeti v kvoti zavarovancev Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in zavarovalnica tudi ni plačnik teh storitev. Zato je **pri dodeljevanju koncesij potrebno upoštevati vsa pomembna dejstva, ki vplivajo na približevanje optimalnega pokritja potreb po institucionalnem varstvu starejših v skladu z nacionalnim programom in potrebami lokalnega okolja**. Potem tudi ne bo prihajalo do nezasedenosti kapacitet, kot navaja ministrstvo.

✓ **Domovi za starejše le v Mestni občini Maribor**

V Upravni enoti Maribor je 7 občin, vsi domovi za starejše pa so le na lokaciji ene občine, in sicer Mestne občine Maribor. Po podatkih Skupnosti socialnih zavodov Slovenije je v UE Maribor bilo na dan 30. 6. 2016 (kor. ocena) 1.266 mest, kar pomeni 7,3% v strukturi vseh mest v Sloveniji.

Ni pravično in pošteno, da bi zaradi napak pri gradnjah domov in podeljevanju koncesij v preteklem obdobju, bili naši starejši občani v manj ugodnem položaju kot drugi. Ker je pri širitvi kapacitet omenjeno usklajevanje z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije, se sprašujemo, kako je lahko do takšnih nepravilnosti sploh prišlo, če je potekalo usklajevanje. Ali temu pravimo enakomerna razpršenost storitev na področju socialnega varstva in zdravstva na območju Slovenije, glede na nacionalni program?

✓ **Premalo število prostih mest v UE Maribor**

Po pregledu prošelj prostih mest v domovih za starejše in posebnih socialnovarstvenih zavodov je na dan 20. 11. 2016 evidentiranih 19.615 aktivnih vlog (od tega v UE Maribor 1.730 oz. 8,82%), 6.535 aktualnih vlog (v UE Maribor 475 oz. 7,27%), prostih mest pa 13 (v UE Maribor 3 oz. 23%).

✓ **Dvig bivalnega standarda razpoložljivih kapacitet**

¹ Glej: ReNPSV13–20

Ne samo, da v **UE Maribor manjka 284 mest glede na nacionalni program** temveč **bo potrebno pridobiti 176 mest v novih prostorih** zaradi zagotovitve višjega bivalnega standarda, ki bi ga dosegli samo s spremembo štiri in pet posteljnih sob (334 mest) v dvoposteljne v Domu Danice Vogrinc. Pravilnik o minimalnih tehničnih zahtevah za izvajalce socialnovarstvenih storitev² namreč določa, da se morajo **javni zavodi do leta 2021 posodobiti tako, da bodo imeli na razpolago le še eno in dvoposteljne sobe**, kar pomeni za nekatere zavode zmanjšanje kapacitet, v kolikor ne bodo sposobni zgraditi novih prostorov.

Glede na dejansko stanje in informacije, da širitev kapacitet trenutno ni mogoča in, da Dom Danice Vogrinc sam brez sredstev oz. jamstev države ni sposoben zagotoviti 809 mest v eno in dvoposteljnih sobah ter bo zaradi tega posledično primoran **zmanjšati svoje kapacitete za 183 enot, menimo, da je podelitev koncesije za nadomestne kapacitete za državo in občino najboljša razumska odločitev.**

✓ **Staranje prebivalstva in potreba po kapacitetah v domovih za starejše**

Kot je razvidno iz spodnje tabele, število prebivalcev starih nad 65 let narašča in s tem tudi potreba po dodatnih kapacitetah.

Število prebivalcev nad 65 let starosti

Leto	Slovenija	UE Mari-bor	Občina Hoče-Slivnica
2000	278.230	22.565	1.277
2001	284.880	23.159	1.345
2002	292.034	23.760	1.414
2003	297.143	24.093	1.473
2004	302.996	24.524	1.529
2005	309.537	25.010	1.598
2006	316.338	25.353	1.632
2007	323.562	26.099	1.720
2008	330.275	26.791	1.749
2009	336.860	27.615	1.839
2010	339.207	27.802	1.872
2011	341.192	27.995	1.871
2012	348.680	28.534	1.937
2013	355.859	28.968	1.973
2014	364.460	29.600	2.014
2015	374.488	30.330	2.091
2016	385.572	31.007	2.136

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, stanje 1.7.

² Glej: Ur. l. RS, 67/06

Število prebivalcev in število mest v domovih

Zap. št.	Kazalnik	Število prebivalcev				Število mest			
		Skupaj	Starost 65+	65+ (%)	5% od 3	Potrebno število	Dejansko število	Razlika (6-7)	Indeks pokritosti
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	R Slovenija	2.064.241	385.572	14,59	19.279	19.279	18.620	-659	96,60
2.	UE Maribor	147.739	31.007	20,99	1.550	1.550	1.266	-284	81,70
3.	Občina Hoče-Slivnica	11.235	2.136	19,01	107	107	0	-107	0,00

Vir: Podatki o prebivalcih, Statistični urad Republike Slovenije, stanje 1.7.2016.

Na osnovi podatkov Statističnega urada Republike Slovenije in Pregleda kapacitet in pokritosti institucionalnega varstva starejših in posebnih skupin odraslih (pokritost RS 30.6.2016), ki je objavljen na spletu Skupnosti socialnih zavodov Slovenije, smo ugotovili, da ima Upravna enota Maribor 81,7 odstotno pokritost, to je za 14,9 odstotnih točk pod povprečjem v državi (96,6 odstotno). Tako manjka v Upravni enoti Maribor 284 mest, kar pomeni glede na celotni primanjkljaj v državi (659) 43,10 odstotka. To kaže na velik primanjkljaj v primerjavi z ostalimi upravnimi enotami. Občina Hoče-Slivnica nima kapacitet oz. mest za izvajanje institucionalnega varstva starejših.

Število sob/mest v Območni enoti Maribor in Domu Danice Vogrinc

Zap. št.	Kazalnik	OE Maribor			Dom Danice Vogrinc		
		Število sob	Število mest	Število mest-nadomestitev	Število sob	Število mest	Število mest-nadomestitev
0	1	2	3	4	6	7	8
1.	Število sob/mest, od tega:	1.517	2.692	/	393	809	/
2.	3-posteljne	58	174	58	7	21	7
3.	4-posteljne	85	340	150	61	244	122
4.	5-posteljne	18	90	54	18	90	54
5.	SKUPAJ:			262			183

Vir: SSZS: Kapacitete - domovi za starejše in posebni SVZ (stanje 1.7.2016).

V Območni enoti Maribor je namenjenih za institucionalno varstvo starejših oseb 1.517 sob, v katerih je 2.692 mest. Bivalni standard je različen. V tabeli, v stolpcu 2 je razen skupnega števila sob navedeno število 3, 4, in 5 posteljnih sob; v stolpcu 3 je navedeno število mest v teh sobah (kapaciteta); v stolpcu 4 pa število mest – nadomestitev, kar pomeni razliko v številu mest, če bi bile obstoječe sobe dvoposteljne. Standard predvideva eno in dvoposteljne sobe. Ob upoštevanju standarda in predpostavki, da bi bile sobe največ dvoposteljne je v stolpcu 4 prikazano tudi skupno število mest (262), za katere bi bilo potrebno zgraditi nove prostore v standardu 1 in 2 posteljnih sob.

Enaka primerjava je prikazana konkretno za Dom upokoencev Danice Vogrinec Maribor. **Samo za ta dom je potrebno dograditi kapacitete za 183 mest**, da bo dom izpolnjeval veljavni standard. **Nesmiselno je dograjevati obstoječi dom za navedene kapacitete, saj so usmeritve ministrstva, da se gradijo manjši domovi do 150 mest in čim bližje bivalnemu okolju uporabnikov.** Razen tega je želja starejših, da živijo čim bližje domu, v svojem socialnem okolju. Predvideno je in tudi potrebe so po večjem razmerju med enopostelnimi in dvopostelnimi sobami, v korist enoposteljnih. V tem primeru je razlika še večja in gradnja še bolj upravičena.

3. Naša pričakovanja

✓ Sodelovanje države pri reševanju problematike

Prosimo oziroma zahtevamo, **da zadevo prednostno obravnavate** in prepoznate priložnost ter pomembnost dopisa k doprinosu za razvoj institucionalnega varstva starejših v naši občini in širši regiji.

Za našo občino je pomembna prioriteta rešitev tega problema tudi zato, ker imamo za rešitev tega problema trenutno zagotovljene vse druge pogoje razen koncesije. **Dom za starejše je predviden v občinskem središču Spodnje Hoče, umeščen na lokaciji krajevnega središča v bližini zdravstvene postaje, lekarne, cerkve, osnovne šole, vrtca, površin za šport in rekreacijo in predvidenih parkovnih površin. V neposredni bližini so lokalne poti, regionalna in državna cesta. Zaradi odličnih logističnih povezav lahko do njega v cca. 15 minutah dostopajo občani občin Ptuj, Slovenska Bistrica, Miklavž, Maribor, Slovenska Bistrica in zato pomeni pomembno pridobitev tudi za občane sosednjih občin.**

✓ Enakomerno porazdelitev kapacitet po državi in s tem enako obravnavo vseh starejših

Kot je že navedeno zgoraj so kapacitete mest v domovih za starejše so v Republiki Sloveniji po občinah in upravnih enotah razdeljene zelo neenakomerno, saj imajo nekatere upravne enote nadpovprečno pokritje, druge pa ne dosegajo niti osnovne pokritosti glede na usmeritve *Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020*³. S tem se državljanke določenih območij postavlja v podrejen položaj, saj nekateri nimajo možnosti, da bi bivali v domu za ostarele v njihovem lokalnem okolju ali vsaj v neposredni bližini. Prav gotovo bi številni želeli ostati v svojem lokalnem okolju, kar bi imelo pozitiven učinek tako za oskrbovance kot tudi za njihove svojce.

✓ Objavo razpisa za podelitev koncesije za nadomestne kapacitete

Prosimo, da čimprej dovolite razpis za podelitev **koncesije za nadomestne kapacitete**. Po posvetovanju s številnimi strokovnjaki s tega področja naj ovir za ta postopek ne bi bilo, saj ne gre za širitev kapacitet, ampak za nadomestne kapacitete, saj bo država morala pridobiti 158 mest, ki jih bo izgubila, ko bo Dom Danice Vogrinec štiri in pet posteljne sobe spreminjal v eno ali dvoposteljne sobe. V današnjem času je namreč nehumano nuditi

³ Glej: ReNPSV13–20

namestitve v štirih in pet posteljnih sobah, kjer ni zagotovljeno dostojanstvo in zasebnost starejšega človeka. To je tudi neodgovorno s strani lokalne skupnosti in države, če ne zagotovi pogojev za kakovostno življenje in bivanje svojih občanov oziroma državljanov. Naši občani si to zaslužijo. S tem dejanjem bi preprečili veliko stisk starejših ljudi, ki zdaj že bivajo v neprimernih prostorih znotraj institucij in tistih, ki se odločajo za bivanje v instituciji.

Razen tega, državni proračun ne bo dodatno obremenjen, saj ne bo potrebno zagotoviti sredstev za novogradnjo. Prav tako **Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ne bo dodatno obremenjen z zagotavljanjem sredstev za nove kapacitete, saj gre v tem primeru le ta prerazporeditev kapacitet** in tudi sredstev znotraj Upravne enote Maribor.

Menimo, da smo s tem memorandumom svoje zahteve oziroma pričakovanja več kot očitno upravičili!

Podpisniki memoranduma:

Dr. Marko Soršak, župan Občine Hoče-Slivnica	
Anita Arzenšek, podžupanja Občine Hoče-Slivnica	
Andreja Kavaš, podžupanja Občine Hoče-Slivnica	
Borut Celan, predsednik KS Hoče	
Janko Lah, predsednik KS Orehova-Hotinja vas	
Zdenka Trinko, predsednica KS Reka-Pohorje	
Uroš Blažič, predsednik KS Rogoza	
Darko Vrhovšek, predsednik KS Slivnica	

Peter Kovaček, predsednik DU Slivnica in predsednik KO RK Slivnica	
Ida Hriberšek, predsednica DU Hoče	
Renika Šiško, predsednica DU Rogoza	
Zoran Vnuk, predsednik DU Orehova-Hotinja vas	
Zdenka Gajzer, predsednica KO RK Hoče in koordinatorka programa Starejši za starejše	
Tatjana Bolšec, predsednica KO RK Rogoza	
Cvetka Čoprež, predsednica KO RK Orehova Hotinja vas	
Marija Strašek Vrecl, predsednica Župnijskega karitasa Hoče	
Irena Topolovec, predsednica Župnijskega karitasa Slivnica	
Nadja Rebernak, koordinatorka programa Starejši za starejše	
Aleksandra Mernik Merc, patronažna sestra	

Majda Krepfl Leva, patronažna sestra	
Jonata Potočnik, direktorica Centra za pomoč na domu Maribor	
Marjana Bravc, direktorica Centra za socialno delo Maribor	

Vročiti:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ministrica Anja Kopač Mrak, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana
- Ministrstvo za zdravje, ministrica Milojka Kolar Celarc, Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana
- Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Miklošičeva cesta 24, 1507 Ljubljana